

RKSV Driel is een prachtige prijs rijker. De voetbalclub gaat jaarlijks een wisselbokaal uitreiken aan een jeugdlid met een bijzondere verdienste. De prijs is vernoemd naar de Poolse oorlogsveteraan Konstanty Staszkiwicz, die de club geld naliet.

Driel eert Poolse held met sportprijs

Bram van Zundert

Driel

Konstanty Staszkiwicz had wat met Driel. Op 21 september 1944 landde hij er, als een van de 1003 paratroopers van de 1ste Poolse Onafhankelijke Parachutisten Brigade. Zij namen deel aan de Slag om Arnhem.

De Poolse veteraan overleed eind vorig jaar op 96-jarige leeftijd en liet de Drielse voetbalclub 500 euro na. „Zijn zoon meldde zich onlangs bij ons namens zijn vader, we werden er enorm door verrast”, zegt Driel-voorzitter Hemmie Weijman. „Met de donatie van de heer Staszkiwicz roepen we de prijs in het leven. Hij kwam elk jaar naar de Polenherdenking, hier in het dorp. Daar is altijd een jeugdteam van ons, om te helpen bij de kranslegging. In clubtenu: in het rood-wit van de Poolse vlag, met de parachutist in ons clublogo. Dat heeft indruk op hem gemaakt.”

Staszkiwicz' zoon Robert (67) is verheugd met het ereblijk voor de Drielse jeugd, die zijn vaders naam zal dragen. „Dat zou mijn vader prachtig hebben gevonden”, laat Staszkiwicz junior weten vanuit Nottingham, waar hij en zijn vier zonen wonen. „De herdenking was voor hem het hoogtepunt van het jaar, al zolang ik me kan herinneren. De shirts als erbetoon vond hij prachtig. Af en toe slaagde hij erin bij de herdenking een praatje aan te knopen met de jonge voetballers. Hij was dol op de jeugd.”

Konstanty Staszki-

wicz werd in 1924 geboren in het oosten van Polen. In het dorpje Degiesie op 40 kilometer van Vilnius, de hoofdstad van het huidige Litouwen. Hij groeide in een gezin van negen op in extreme armoede, vertelt zijn zoon.

„Zoals voor veel Polen veranderde het begin van de Tweede Wereldoorlog zijn leven voorgoed. Door het Russische leger werd mijn vader met de familie in een veewagon naar Sibirië getransporteerd om dwangarbeid te leveren. Hard werken, in ruil voor een klein broodrantsoen. De voeding was zo slecht, dat mijn vader al zijn tanden verloor.”

De herdenking was voor hem het hoogtepunt van het jaar, al zolang ik me kan herinneren

– Robert Staszkiwicz

Om aan de afschuwelijke omstandigheden te ontsnappen, meldde Staszkiwicz zich in 1941 als minderjarige jongen aan voor een vrij leger van verbannen Polen. Deze groep ondervoerde mannen werd opgeleid om de strijd aan te gaan met de oprukkende nazi's. „Hij loog over zijn leeftijd, om maar niet teruggestuurd te worden.”

De jonge Staszkiwicz werd opgeleid tot parachutist. Op 21 september 1944 werd hij met de 1002 andere Poolse paratroopers ingezet boven Driel. „De spanning in het vliegtuig was ondraaglijk, vertelde mijn vader. Elke parachutist werd

het vliegtuig uitgeduwd door de parachutist achter hem in de rij, zodat niemand kon verstijven. Eén parachutist kon de extreme spanning niet aan en was al gesprongen vóór het vliegtuig boven de landingsplek vloog.”

Bedankt voor de appel

Die landingsplaats was Driel. „De eerste herinnering van mijn vader aan Nederland was de boomgaard waar hij landde. En een dorst die nog nooit zó groot was geweest. Tegen uitdrukkelijke orders om na aankomst niets 'lokaals' te eten, want het kon vergiftigd zijn, plukte hij een appel om zijn dorst te lessen. Hij heeft er altijd spijt van gehad, dat hij geen excuses heeft kunnen maken aan de boer en hem niet heeft bedankt voor de appel. Bij deze dus, namens hem.”

De Polen die ten zuiden van de Rijn landden, moesten wachten op Brits materiaal om de rivier over te steken. „Mijn vader heeft in een schutters-

putje, vlak bij de kerk, overleefd. Hij vertelde over alle vruchteloze pogingen die in de nachtelijke uren zijn ondernomen om in het donker de rivier over te steken. Maar dat is hem nooit gelukt.”

Na dagenlange gevechten met de Duitsers trok de 1e Poolse Onafhankelijke Parachutisten Brigade zich op dinsdag 26 september om 09.00 uur – onder voortdurende beschieting van de Duitse artillerie – uit Driel terug naar Nijmegen. De brigade moest het vliegveld en de bruggen daar verdedigen, schrijft de Stichting Driel-Polen. Op 6 oktober 1944 reisde Konstanty Staszkiwicz via België naar Engeland, waar hij na de oorlog een nieuw leven opbouwde.

Tijdens de gevechten in Nederland sneuvelden 97 Poolse militairen, raakten er 218 gewond en werden 120 vermist, van wie sommigen krijgsgevangenen gemaakt waren. De Stichting Driel-Polen spreekt van een verlies van 23 procent van de brigadesterkte.

▲◀ Konstanty Staszkiwicz (boven met zijn familie) kwam elk jaar naar de herdenking in Driel. RKSV had een speciaal plekje in zijn hart, zegt voorzitter Hemmie Weijman (links). FOTOS: EIGEN FOTOS/RKSV/FONS SLUITER

Beloning voor goed voorbeeld

De nieuw Konstanty Staszkiwicz-prijs van RKSV Driel wordt jaarlijks uitgereikt aan een jeugdlid met een bijzondere verdienste voor de voetbalclub.

„Niet om prestaties als voetballer, maar om voorbeeldgedrag voor de rest van de vereniging”, zegt voorzitter Hemmie Weijman van RKSV Driel, dat

500 euro ontving van Staszkiwicz. „Dat kan van alles zijn: een jeugdlid dat mooie activiteiten houdt voor andere jeugdleden, of zich flink heeft ingezet voor de club bij een sponsorloop. De eerste uitreiking is na de zomer, aan iemand die in het huidige seizoen veel heeft betekend. Daarover beslissen we samen in het

bestuur.” De club zal snel een mooie wisselbokaal laten maken, met daarop de naam van de Poolse oorlogsveteraan. „Daarbij bedenken we nog een leuk presentje voor de eerste winnaar, waar diegene blijvend plezier van kan hebben. Want de trofee gaat een jaar later naar de volgende winnaar.”

